

BIBLIOGRAFIE ANTONÍNA BROUSKA

(SOUPIS NEBÁSnickÉHO DÍLA)

Sestavil a úvod napsal Michael Špirit

Stav: Květen 2005

Antonín Brousek (nar. 25. 9. 1941) po maturitě na jedenáctileté střední škole v Praze-Zlíchově (1958) studoval na FF UK češtinu a ruštinu. Studia však z vlastního rozhodnutí nedokončil a od r. 1961 pracoval jako redaktor (nejprve do r. 1962 v závodním časopise n. p. Armabeton Náš beton, poté rok v nakladatelství Svět sovětů a do r. 1964 v literárním oddělení Čs. rozhlasu). V letech 1965–67 působil během své vojenské služby jako redaktor čtrnáctideníku Československý voják, od léta 1967 pracoval v týdeníku Literární noviny (v březnu 1968 přejmenovaném na Literární listy, v říjnu 1968 na Listy). V r. 1969 odjel na pozvání Hölderlinovy společnosti na roční stipendium do Spolkové republiky Německo (Stuttgart) a zpátky do Čech se už nevrátil. V Tübingenu a Berlíně vystudoval slavistiku, germanistiku a komparatistiku a po svobodném povolání 1976–79 působil v letech 1979–82 a 1985–87 na universitě v Kolíně nad Rýnem, 1982–85 v Brémách v Ústavu pro výzkum nezávislých společenských hnutí a literatur ve východní Evropě. V letech 1987–97 byl docentem českého jazyka a literatury na universitě v Hamburku. Od r. 2003 žije trvale v Čechách.

V r. 1964 byl členem redakčního kruhu měsíčníku Tvář, 1965–68 členem ediční rady nakladatelství Čs. spisovatel, 1966–70 členem redakční rady brněnského měsíčníku (od r. 1969 čtrnáctideníku) Host do domu. Vydal básnické sbírky *Spodní vody* (1963), *Netrpělivost* (1966, obě knihy získaly Cenu nakladatelství Čs. spisovatel za poezii), *Nouzový východ* (1969, náklad zničen, poté v knize *Zimní spánek*, 1980, samostatně Praha 1992), *Kontraband* (Toronto 1975), *Zimní spánek* (Toronto 1980), *Vteřinové smrti* (Purley 1987, rozšířeno Praha 1994), *Zimní spánek* (Praha 1991, obsahuje sbírku *Kontraband* s titulem *Zapomnětlivost* a sbírku *Zimní spánek* z r. 1980 bez oddílů *Nouzový východ* a *Domovský list*). Sbírkou parodických veršů *Domovský list* vyšla v Revolver Revui č. 47/2001. V roce 1995 mu byla udělena Cena Jaroslava Seiferta za sbírku *Vteřinové smrti*. V roce 2003 uspořádal výbor ze svých veršů pod názvem jedné z vlastních sbírek *Nouzový východ*. Ostatní autorská, ediční a překladatelská tvorba je náplní následujícího soupisu.

Bibliografie byla otištěna v knize studií a kritik A. B. **Podřezávání větve** (Praha, Torst 1999, s. 741–778). Je doplněna o dohledané a od roku 1999 nově vzniklé nebo přetištěné položky. Jejich číslování (jakož i rejstřík k bibliografii), pro computerové vyhledávání zbytečné, jsme zrušili.

Soupis je pořádán chronologicky. V rámci jednotlivých let stavíme do čela monografie (**bold**) a práce v knihách jiných autorů nebo sbornících. Příspěvky v časopisech, které se v dataci shodují na měsíc nebo den, řadíme, jak je obvyklé, podle periodicity pramene (*kursiva*) od nejdelší (půlročenka) po nejkratší (denní tisk). Pokud byla některá práce otištěna vícekrát, sdružujeme veškeré otisky pod jeden záznam a na přetisk odkazujeme na konci příslušných roků pokynem „Viz:“ (číslice odkazuje k roku, kdy byla položka publikována poprvé).

Přímé reakce na autorovy publicistické příspěvky řadíme k položkám, ke kterým se vážou, a signalizujeme je znakem ↑. Ohlasy, které nereagují na jednu určitou Brouskovu práci a zabývají se jeho nebásnickou tvorbou širěji (nebo reagují na netištěný projev), tiskneme v rámci příslušného roku na závěr pod nadpis „LITERATURA“. Veškeré údaje v hranatých závorkách jsou buď anotacemi jednotlivých příspěvků, anebo nebyly u pramene uvedeny, a doplnil je editor.

Připomínky a doplňky vítám na adrese michael.spirit@volny.cz.

1960

S mladými o Wolkrovi *Literární noviny* 9, 1960, č. 13, 26. 3., s. 3. [Účast v diskusi mladých básníků o Wolkerově poezii. Dalšími účastníky byli Rudolf (sic) Hons, Jiří Pištora, Sylva Daníčková, Jan Mička, Petr Král a Jiří Gruša.]

1963

Kolem mladé sovětské poezie *Listy Klubu přátel poezie*, 1963, květen, s. 6–7. [Článek o večerech básnické tvorby v Sovětském svazu.]

Komu patří Viola *Divadlo* 14, 1963, č. 6, červen, s. 80–84. [Článek o večerech poezie v pražské vinárně.] Též úryvek pod názvem Antonín Brousek o Viole v *Scéna* 15, 1990, č. 7, 4. 4., s. 7. [Vybrána pasáž o Holanově Noci s Hamletem.]

Nad *Listy Klubu přátel poezie*, 1963, listopad, s. 1–5. [Článek o dosavadních třech ročnících edice básnických výborů Klub přátel poezie, resp. o antologiích z K. H. Máchy, J. Seiferta, F. Šrámka, V. Nezvala, V. Holana, J. A. Rimbauda, K. I. Gałczyńskiego a J. Skácela.]

1964

Nové jméno v katalozích knihoven *Plamen* 6, 1964, č. 1, leden, s. 158–160. [Recenze skladby Laca Novomeského Vila Tereza (Slovenský spisovatel 1963).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 28–32.

Uvedení do Vsevoloda Někrasova *Tvář* 1, 1964, č. 1, 25. 1., s. 39. [Portrét básníka. Otištěno k publikaci Někrasovových veršů na s. 38–39.]

J. R. Pick – dramatik? *Divadlo* 15, 1964, č. 2, únor, s. 60–66. [Článek o hrách Trafikant Jan a Jak jsem byl zavražděn.]

Něco o sobě a snad i o nás *Knižní kultura* 1, 1964, č. 2, 15. 2., s. 67. [Článek o pozici mladé poezie v současné literatuře; rubrika Nová jména v knižní kultuře.]

Čím trvá básnické dílo *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 9, 27. 2., s. 3. [Účast v diskusi o díle Josefa Svatopluka Machara a Antonína Sovy u příležitosti stého výročí jejich narození. Dalšími diskutujícími byli Jiří Brabec, Karel Šiktanc a Zdeněk Pešat.]

S dobrou pamětí a bez sentimentality (Kolem kulatého stolu o poezii a deformacích) *Plamen* 6, 1964, č. 4, duben, s. 147–148. [Příspěvek v diskusi o poezii z let kultu osobnosti. Dalšími účastníky byli Jiří Šotola, Laco Novomeský a Antonín Jelínek. Projevy jednotlivých účinkujících u kulatého stolu se neprolínají, ale jsou zaznamenány odděleně, jako jednotlivé referáty na s. 147–148.]

Smrt a zrození mladého muže Ivo Fleischmanna *Tvář* 1, 1964, č. 5–6, červenec, s. 80–81; podepsáno ab. [Recenze Fleischmannovy sbírky Smrt a zrození mladého muže (a jiné příběhy) (ČS 1964).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 33–34.

Podřezávání větve (Pokus o sabotáž) *Knižní kultura* 1, 1964, č. 7, 25. 7., s. 268–272, č. 8, 31. 8., s. 298–301. [Článek o prvních šestnácti svazcích edice Mladé cesty z nakladatelství Mladá fronta.] Též v *Antologie textů ke studiu české literatury po r. 1945* [Vybrali, sestavili, úvod a uvozující komentáře k jednotlivým celkům napsali] Iva Málková a Martin Pilař. Ostrava, Ostravská univerzita 1996 (Učební texty FF Ostravské univerzity), s. 114–132; též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 7–27.

Dělání do vlastního hnízda *Tvář* 1, 1964, č. 7, září, s. 1–4. [Úvodník o situaci mladé poezie a o dosavadním působení časopisu *Tvář*.] Též in *Z dějin českého myšlení o literatuře 3, 1958–1969 (Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990)* Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáň. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2003 (Dokumenty; 3), s. 280–286.

↑ Blahynka, Milan: Nejmladší na pořadu dne *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 43, 22. 10., s. 4–5.

↑ Boček, Jaroslav: Sed'te za peci a čtete si! *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 44, 29. 10., s. 2.

↑ Blahynka, Milan: O cestování, poezii a umění číst... *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 46, 12. 11., s. 2.

↑ Boček, Jaroslav: ...a zkouška *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 46, 12. 11., s. 10.

↑ Vavřík, Zdeněk: Janua linguarum non reserata *Červený květ* 9, 1964, č. 11, listopad, s. 346.

Intelligence a dnešek *Plamen* 6, 1964, č. 10, říjen, s. 4. [Příspěvek na téma postavení a poslání intelligence v dnešním světě. Dalšími přispěvateli byli Miroslav Holub, Norbert Frýd, Miroslav Jodl a František Červinka (s. 1–6).]

Dva konce masopustu (Nad dílem dramatika, jenž si jde po svých) *Divadlo* 15, 1964, č. 8, říjen, s. 41–49. [Článek o divadelní hře Josefa Topola Konec masopustu.]

Smrt Alexandra Puškina *Listy Klubu přátel poezie*, 1964, listopad, s. 2–4. [Úryvek z životopisného doslovu k výboru Puškinovy lyriky Arion (viz 1965, s. 152–154).]

Letní návštěva *Listy Klubu přátel poezie*, 1964, listopad, s. 7–8; nepodepsáno. [Rozhovor s Manfredem Peterem Heinem. Ukázky z Heinovy básnické tvorby v Brouskově překladu na s. 8.]

1965

Sergej Alexandrovič Jesenin: Modravá Rus Z ruského originálu přeložili Emanuel Frynta, Josef Hora, Marie Marčanová, Bohumil Mathesius a Jiří Víška. Uspořádal a ediční poznámku napsal Antonín Brousek. Doslov napsala Maita Arnautová. 2. vydání, Praha, Mladá fronta 1965 (Květy poezie; 64). 168 stran. [Edice; užší stejnojmenný výbor z Jesenina, jež uspořádal Bohumil Mathesius, vyšel v Melantrichu roku 1947.]

Ediční poznámka *Sergej Alexandrovič Jesenin: Modravá Rus* Z ruského originálu přeložili Emanuel Frynta, Josef Hora, Marie Marčanová, Bohumil Mathesius a Jiří Víška. Uspořádal a ediční poznámku napsal Antonín Brousek. Doslov napsala Maita Arnautová. 2. vydání, Praha, Mladá fronta 1965 (Květy poezie; 64), s. 163–164.

Alexandr Sergejevič Puškin: Arion. Výbor z lyriky Vybral, dokumentárním materiálem doprovodil, úvodní studii a životopisnou montáž napsal Antonín Brousek. Praha, Československý spisovatel 1965 (Klub přátel poezie 5. Základní řada; 5). 160 stran a 8 stran příloh. [Edice.]

Puškinské nesrovnalosti *Alexandr Sergejevič Puškin: Arion. Výbor z lyriky* Vybral, dokumentárním materiálem doprovodil, úvodní studii a životopisnou montáž napsal Antonín Brousek. Praha, Československý spisovatel 1965 (Klub přátel poezie 5. Základní řada; 5), s. 5–19. [Úvodní studie, datováno červen 1964.]

Putování z Moskvy do Petrohradu *Alexandr Sergejevič Puškin: Arion. Výbor z lyriky* Vybral, dokumentárním materiálem doprovodil, úvodní studii a životopisnou montáž napsal Antonín

Brousek. Praha, Československý spisovatel 1965 (Klub přátel poezie 5. Základní řada; 5), s. 131–154. [Přehled o životě a díle A. S. Puškina.]

↑ Běhounek, Václav: I s životem kvapil, i s city pospíchal *Práce* 22, 1966, 18. 1., s. 5.

Otázka pro Antonína Brouška *Literární noviny* 14, 1965, č. 4, 23. 1., s. 2. [Odpověď na otázku redakce po perspektivách mladé literatury.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 651–652.

Rozpory rozporů (Pokus o malé odretušování portrétu Ivana Skály) *Host do domu* 12, 1965, č. 7, červenec, s. 1–7. [Článek o poezii Ivana Skály.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 35–46.

Básník hledí proti srsti *Mladá fronta* 21, 1965, 10. 10., s. 6. [Rozhovor o čtenářském ohlasu poezie, připravil Jiří Filip.]

Návrat Jaroslava Seiferta *Československý voják* 14, 1965, č. 25, 4. 12., s. 8. [Poznámka k básním nové sbírky *Koncert na ostrově* (ČS 1965), ukázky publikovány na s. 8–9.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 707.

1966

První kulatý stůl *Orientace* 1, 1966, č. 1, s. 21–26. [Účast v diskusi o nejnaléhavějších otázkách současné literatury. Dalšími účastníky byli Jiří Brabec, Václav Havel, Jiří Kolář, Jaroslav Putík, Milan Schulz, Karel Šiktanc a Jiří Šotola.]

O Kainarovi krajně netakticky *Listy Klubu přátel poezie*, 1966, únor, s. 6–7. [Článek o vývoji básnické tvorby Josefa Kainara a o chystané sbírce *Moje blues*.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 47–50.

Mladá slovenská poezie (Firma pomalu tak prostorná...) *Československý voják* 15, 1966, č. 3, s. 4. [Poznámka k básním Jozefa Mihalkoviče, Jána Ondruše a Jána Stacha (s. 4–5).]

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 3, s. 9; podepsáno -ab-. [Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna.]

Manfred Peter Hein: Přechod přes hranice (Způsob, jakým se seznamujeme se západoněmeckým básníkem...) *Světová literatura* 11, 1966, č. 2, březen, s. 137–138. [Úvod k vlastnímu překladu Heinových básní publikovaných na s. 139–145.]

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 5, s. 9; podepsáno (ab). [Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna.]

Dílo vyčítavé *Literární noviny* 15, 1966, č. 12, 19. 3., s. 6. [Článek o tvorbě nově jmenovaného národního umělce Viléma Závady.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 51–54.

Optimistická elegie (Rozhovory o čase) *Československý voják* 15, 1966, č. 6, s. 28–29. [Úvaha o využívání volného času.]

Je tohle, co je tu... *Československý voják* 15, 1966, č. 8, 9. 4., s. 27. [Článek o experimentální poezii. K básním uveřejněným na s. 28–29 (Christian Morgenstern, Filippo Tommaso Marinetti, Josef Hiršal, Velemir Chlebnikov, Guillaume Apollinaire, Kisasono Katue, Pierre Dolet de Baume); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

Ostře sledovaný Hrabal *Divadlo* 17, 1966, č. 5, květen, s. 49–60. [Článek o tvorbě Bohumila Hrabala a o filmových a divadelních adaptacích jeho děl (zejména o adaptaci Ostře sledovaných vlaků od Saši Lichého v ostravském Divadle Petra Bezruče).]

Guillaume Apollinaire (Ve 3. čísle Ezopovy hostiny... *Československý voják* 15, 1966, č. 10, 7. 5., s. 22–23. [Článek o francouzském básníkovi (verše na s. 24–25 přeložili Milan Kundera a Adolf Kroupa); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

1 + 1 = 2. Karel Šiktanc odpovídá na otázky Antonína Brouska. Antonín Brousek odpovídá na otázky Karla Šiktance *Orientace* 1, 1966, č. 3, s. 55–58. [Dva paralelní rozhovory.]

S Brouskem na ostří poezie *Československý voják* 15, 1966, č. 12, 4. 6., s. 16. [Rozhovor o sbírce Netrpělivost a o vztahu k ruské literatuře, připravil Václav Jelínek.]

Kritický metr na metr knih *Orientace* 1, 1966, č. 4, s. 64–68. [Článek o knihách Jana Procházky *Tři panny a Magdaléna* (České Budějovice, Růže), Arnošta Lustiga *Bílé břízy na podzim* (ČS), Jana Kozáka *...silná ruka* (ČS), Karla Pecky *Úniky* (MF), Jitky Henrykové *Cena za Rubikon* (MF), Ireny Dubské *Americký rok* (ČS), Vladimíra Párala *Soukromá vichřice* (MF), Josefa Jedličky *Kde život náš je v půli se svou poutí* (ČS) a o sbírkách Ladislava Nováka *Pocťák Jacksonu Pollockovi* (MF), Oldřicha Wenzla *Hřích ublížit* (MF), Rudolfa Matyše *Tři ze dvou* (MF) a Karla Tachovského *Hodiny a orloje* (Brno, Blok) – vše 1966.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 55–65.

Tradiční název rubriky... *Československý voják* 15, 1966, č. 14, 2. 7., s. 8; podepsáno -ab-. [Poznámka k básním Hany Švehlíkové a Ivo Odehnala, zaslaným redakci časopisu; rubrika Listárna – Z jejich prvních veršů.]

Vladimír Majakovskij (O Majakovském se už řečnilo...) *Československý voják* 15, 1966, č. 14, 2. 7., s. 43. [Článek o ruském básníkovi (verše na s. 42–43 přeložil Jiří Taufer); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

Pavel Šrut... *Československý voják* 15, 1966, č. 17, 13. 8., s. 35; nepodepsáno. [Poznámka k veršům publikovaným na téže straně.]

Verše Inky Machulkové (Asi tak třicetiletá Inka Machulková...) *Československý voják* 15, 1966, č. 19, 10. 9., s. 18; podepsáno (ab). [Poznámka k autorčiným básním.]

Arma mater *Československý voják* 15, 1966, č. 20, 24. 9., s. 10–11. [Fejeton.]

Z veršů Jiřího Faltuse (Poezii Jiřího Faltuse tiskneme již tři roky...) *Československý voják* 15, 1966, č. 20, 24. 9., s. 12; podepsáno ab. [Poznámka ke čtyřem autorovým básním.]

Karel Hynek Mácha (Škvára, která mezi květiny padla...) *Československý voják* 15, 1966, č. 20, 24. 9., s. 19. [Článek o českém básníkovi (jeho verše na s. 20); rubrika Labyrintem moderní poezie.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 694–696.

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 21, 8. 10., s. 10; podepsáno A. B. [Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna.]

Jean Arthur Rimbaud (Betlémská hvězda moderní poezie...) *Československý voják* 15, 1966, č. 22, 22. 10., s. 40. [Článek o francouzském básníkovi (čtyři básně na s. 41 přeložil Vítězslav Nezval); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

Devatero otázek a desátá odpověď: První povídka Bohumila Hrabala. *Československý voják* 15, 1966, č. 26, 17. 12., s. 34–35. [Rozhovor o tvorbě, o literárněteoretických otázkách a o vzpomínce na vojnu (na s. 32–33 publikována Hrabalova próza Paměti repetentovy), s úvodním Brouskovým textem.] Též pod názvem Devatero otázek v knize *Bohumil Hrabal: Domácí úkoly* Doslov Karol Sidon. Praha, Mladá fronta 1970, s. 49–52 [bez Brouskova úvodu]; též pod názvem Devatero otázek v knize *Bohumil Hrabal: Domácí úkoly* K vydání připravili Karel Dostál, Vladimír Gardavský, Claudio Poeta a Václav Kadlec. Praha, Pražská imaginace 1995 (Sebrané spisy Bohumila Hrabala; 15), s. 53–56 [bez Brouskova úvodu].

Christian Morgenstern. Humor a vtip... *Československý voják* 15, 1966, č. 26, 17. 12., s. 48. [Článek o německém básníkovi (verše na s. 49 přeložil Josef Hiršal); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

1967

Hrst kamínků na nepřítomný hrob Jiřího Ortena *Jiří Orten: Čemu se báseň říká* Montáž z básnickovy tvorby, deníků a korespondence pořídili Josef Kocián a Marie Křížková. Úvodní esej napsal Antonín Brousek. Vzpomínku o bratrovi napsal Ota Ornest. Praha, Československý spisovatel 1967 (Klub přátel poezie 7. Základní řada; 3), s. 9–26. [Úvodní esej; datováno březen–květen 1966.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 415–442.

Postavit vejce po Kolumbovi (Poezie dvacátého století z celého světa) Uspořádali a úvod napsali Antonín Brousek a Josef Hiršal. Básně přeložil z cizích jazyků kolektiv překladatelů. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1967 (Klub mladých čtenářů). 168 stran. [Edice.]

Ach, kam se jen poděly ty blahé, utěšené doby... *Postavit vejce po Kolumbovi (Poezie dvacátého století z celého světa)* Uspořádali a úvod napsali Antonín Brousek a Josef Hiršal. Básně přeložil z cizích jazyků kolektiv překladatelů. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1967 (Klub mladých čtenářů), s. 7–11; spoluautor Josef Hiršal. [Úvod k antologii moderní poezie.]

S Františkem Hrubínem disharmonicky *Československý voják* 16, 1967, č. 2, 14. 1., s. 42–43. [Rozhovor o spisovatelské tvorbě, se vzpomínkou na literární atmosféru básnickova mládí.]

Mezipřistání Sibiř *Československý voják* 16, 1967, č. 4, 11. 2., s. 14–15. [Článek o cestě českých spisovatelů do Asie; viz též texty Ačkoli... wunděbar (Čs. voják č. 6/1967), Motáky ze Sibiře (Listy KPP, květen 1967) a Vedra jako na Sibiři (Čs. voják č. 14/1967).]

Nad verši Petra Cincibucha... *Československý voják* 16, 1967, č. 6, 11. 3., s. 9; podepsáno -ab-. [Poznámka k autorovým básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů.]

Ačkoli... wunděbar *Československý voják* 16, 1967, č. 6, 11. 3., s. 12–13. [Článek o cestě českých spisovatelů na Sibiř; viz též texty Mezipřistání Sibiř (Čs. voják č. 4/1967), Motáky ze Sibiře (Listy KPP, květen 1967) a Vedra jako na Sibiři (Čs. voják č. 14/1967).]

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 8, 8. 4., s. 11; podepsáno ab. [Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna.]

Velemir Chlebnikov je nejfantastičtější zjevem... *Československý voják* 16, 1967, č. 9, 22. 4., s. 40. [Článek o ruském básníkovi (verše na s. 41 přeložil Jiří Taufer); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

Motáky ze Sibiře *Listy Klubu přátel poezie*, 1967, květen, s. 12–13. [Článek o spisovatelské cestě do Novosibirsku; viz též texty Mezipřistání Sibiř (Čs. voják č. 4/1967), Ačkoli... wunděbar (Čs. voják č. 6/1967) a Vedra jako na Sibiři (Čs. voják č. 14/1967).]

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 11, 20. 5., s. 9; podepsáno ab. [Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna.]

Brněnského Ivo Odehnala... *Československý voják* 16, 1967, č. 12, 3. 6., s. 10; podepsáno ab. [Poznámka k autorovým básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů.]

Osip Mandelštam (Teprve čas...) *Československý voják* 16, 1967, č. 12, 3. 6., s. 38. [Článek o ruském básníkovi (verše na s. 39 přeložil Jan Zábřana); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

Verše brněnského Jana Wolfa... *Československý voják* 16, 1967, č. 13, 17. 6., s. 7; podepsáno ab. [Poznámka k autorovým básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů.]

Vedra jako na Sibiři *Československý voják* 16, 1967, č. 14, 1. 7., s. 6–7. [Článek o cestě českých spisovatelů na Sibiř; viz též texty Mezipřistání Sibiř (Čs. voják č. 4/1967), Ačkoli... wunděbar (Čs. voják č. 6/1967) a Motáky ze Sibiře (Listy KPP, květen 1967).]

Verše mnohých paní a dívek... *Československý voják* 16, 1967, č. 14, 1. 7., s. 35; podepsáno ab. [Poznámka k básním Hany Švehlíkové a Jarmily Konečné, zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů.]

Ve verších Ivana Hartela... *Československý voják* 16, 1967, č. 16, 29. 7., s. 7; podepsáno ab. [Poznámka k básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů.]

Boris Pasternak (Na poslední cestě do typicky ruské krajiny...) *Československý voják* 16, 1967, č. 16, 29. 7., s. 40. [Článek o ruském básníkovi (verše na s. 41 přeložil Josef Hora); rubrika Labyrintem moderní poezie.]

Přímluva za nmoderní poezii *Světová literatura* 12, 1967, č. 4, červenec, s. 196–202. [Článek o řeckém básníkovi Konstantinu Kavafisovi (1863–1933). Jeho verše v Brouskově překladu (za spolupráce Růženy Dostálové) jsou publikovány pod názvem V očekávání barbarů na s. 196–204.]

Umění samoty *Listy Klubu přátel poezie*, 1967, září, s. 8–9. [Článek o Otokaru Březinovi.]

Levý se v hrobě obrací *Literární noviny* 16, 1967, č. 39, 29. 9., s. 2; podepsáno Brutus. [Reakce na článek Jiřího V. Svobody o překladatelích Jména, jež nejsou na plakátech (Rudé právo 24. 9. 1967).]

Vlastní v cizím *Literární noviny* 16, 1967, č. 39, 29. 9., s. 5. [Recenze sborníku Slovo, písmo, akce, hlas (Usp. Bohumila Grögerová a Josef Hiršal, ČS 1967) – viz též článek Kandidáti budoucnosti (Host do domu č. 1/1968).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 66–73.

Nad dílem Petra Bezruče *Impuls* 2, 1967, č. 8, 2. 10., s. 612–616. [Přepis rozhlasové besedy; další účastníci byli František Buriánek, Vratislav Kubálek, Jiří Urbanec, Miroslav Červenka a Irena Malá.]

Bratrancům Slovákům *Listy Klubu přátel poezie*, 1967, listopad, s. 6. [Článek o mladé slovenské poezii (ukázky na s. 7–8).]

Zpíváno zblízka *Nové knihy*, 1967, č. 48, 22. 11., s. 1. [Recenze dvou svazků Básnického díla Františka Hrubína Zpíváno zdálky a Torzo nocí (překlady, obě ČS 1967).]

Novoroční anketa FTN *Filmové a televizní noviny* [1], 1967, č. 13, 28. 12., s. 1. [Odpověď na otázky Které čs. filmové nebo televizní dílo vás v uplynulém roce nejvíce zaujalo? Které jiné umělecké dílo na vás nejsilněji zapůsobilo? – 1. O slavnosti a hostech, 2. Friedrich Hölderlin: Sämtliche Werke.]

1968

Verše pro tajnou chvíli Výbor z veršů českých básníků uspořádali Pavel Šrut a Antonín Brousek. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1968 (Knihy výběrové řady Klubu mladých čtenářů). 56 stran. [Edice.]

Otevřený dopis místo doslovu *Verše pro tajnou chvíli* Výbor z veršů českých básníků uspořádali Pavel Šrut a Antonín Brousek. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1968 (Knihy výběrové řady Klubu mladých čtenářů), s. 55; spoluautor Pavel Šrut. [Závěrečné slovo pořadatelů určené dětským čtenářům knihy.]

Na hraničním přechodu *Manfred Peter Hein: Bílá proti bílé* Z německých originálů Ohne Geleit, Taggefälle a z rukopisu Gegenzeichnungen přeložil a závěrečnou poznámku napsal Antonín Brousek. Praha, Mladá fronta 1968, s. 75–77.

Kandidáti budoucnosti *Host do domu* 15, 1968, č. 1, leden, s. 40–48. [Úvaha nad sborníkem Slovo, písmo, akce, hlas (Usp. Bohumila Grögerová a Josef Hiršal, ČS 1967) – viz též článek Vlastní v cizím (LtN č. 39/1967).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 74–83.

Protokoly IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 19, březen, s. 50. [Recenze stejnojmenné publikace; rubrika Konfrontace. Paralelní recenze Františka Vrby, Zdeňka Mahlera, Vratislava Effenbergera a Petra Kabeše, s úryvkem z článku Františka Halase Spisovatel a politik, napsaného k 1. sjezdu spisovatelů v r. 1946.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 84–86.

↑ Pludek, Alexej: Ale, ale, pane Brousek *Sešity pro literaturu a diskusi* 3, 1968, č. 23, září, s. 56.

Kritický glosář – březen I *Literární listy* 1, 1968, č. 4, 21. 3., s. 8. [Poznámky o oceněných knihách nakladatelství Čs. spisovatel a dále glosy o knihách Marie Prušákové *Experiment s nevěrou* (ČS 1968), Karla Tomáška *Zatracený štěstí* (NV 1967), o časopisech *Impuls*, *Index* a o zaniklém časopise *Knížní kultura*.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 87–92.

[Podpis dopisu] Otevřený dopis *Literární listy* 1, 1968, č. 5, 28. 3., s. 1 a 2. [Podpis pod dopisem adresovaným ÚV KSČ.]

Obeznámení se soumrakem *Host do domu* 15, 1968, č. 4, duben, s. 56–58. [Recenze antologie nových amerických básníků *Obeznámení s nocí* (ČS 1967).]

[Podpis dopisu] Dopis Kruhu nezávislých spisovatelů Ústřednímu výboru Svazu čs. spisovatelů *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 20, duben, s. 52. [Podpis dopisu o ustavení Kruhu nezávislých spisovatelů dne 29. 3. 1968; podepsáno 72 spisovatelů.]

Kritický glosář – březen II *Literární listy* 1, 1968, č. 6, 4. 4., s. 8–9. [Poznámky o oceněných knihách v nakladatelství *Mladá fronta*, o knize Josefa Rodra *Poslední soudce lidstva* (Kruh 1967), o sbírkách Jarmily Otradovicové *Večer naděje*, Antonína Bartuška *Červené jahody* a Jiřího Suchého *Pro kočku* (vše ČS 1968).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 93–98.

↑ Otradovicová, Jarmila: O nutnosti dialogu mezi autorem a kritikem *Literární listy* 1, 1968, č. 10, 2. 5., s. 9.

↑ Bednář, Kamil: Protestuji *Literární listy* 1, 1968, č. 10, 2. 5., s. 9.

↑ Červenka, Miroslav: Bude svobodná také kritika literatury? *Literární listy* 1, 1968, č. 11, 9. 5., s. 8.

Demokracie, ženo má, neplač *Literární listy* 1, 1968, č. 9, 25. 4., s. 7. [Článek o úloze a funkci literární redakce LL v současných společenských podmínkách.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 99–102.

Tři hlasy o překládání české poezie (Když jsem se před lety seznámil...) *Listy Klubu přátel poezie*, 1968, květen, s. 4–5. [Článek o překladatelské praxi v SSSR. Dalšími přispěvateli jsou Vladimír Kafka a Vladimír Mikeš.]

Studené slunce... *Literární listy* 1, 1968, č. 10, 2. 5., s. 6; podepsáno ab. [Poznámka k ukázce ze stejnojmenného románu Jiřího Muchy (ČS 1968).]

Národní prokletý. 20. května 1968 Vladimír Holan prohlášen národním umělcem *Literární listy* 1, 1968, č. 13, 23. 5., s. 9. [Článek o Vladimíru Holanovi.]

↑ jpš [=Jiří Pištora]: Sám proti sobě *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 22, červen, s. 54.

Vychází Studené slunce *Nové knihy*, 1968, č. 22, 28. 5., s. 1. [Recenze stejnojmenného románu Jiřího Muchy (ČS 1968).]

[Podpis výzvy] Připojujeme se... *Literární listy* 1, 1968, č. 14, 30. 5., s. 2. [Solidarizace redaktorů LL s výzvou VŠ studentů ke znovunavázání diplomatických styků ČSR a Izraele.]

Mezi bezpočtem básníků... *Literární listy* 1, 1968, č. 14, 30. 5., s. 6; podepsáno ab. [Poznámka k ukázkám z dosud netištěných básní Zdeňka Kriebela.]

Učitel Vančura a žák Menzel *Literární listy* 1, 1968, č. 14, 30. 5., s. 8. [Recenze filmu Jiřího Menzela *Rozmarné léto* podle předlohy Vladislava Vančury.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 123–126.

Jistý trpělivý kritik... *Literární listy* 1, 1968, č. 17, 20. 6., s. 12; podepsáno ab. [Glosa o nejmladší vlně české poezie; k veršům Petra Skarlanta, Jindřicha Zogaty, Libuše Palečkové, Ivana Hartela, Karla Sýse a Olgy Neveršilové.]

Úskalí aktuálnosti *Literární listy* 1, 1968, č. 19, 4. 7., s. 10. [Recenze filmu Ladislava Helgeho *Stud.*] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 127–130.

Ivan Diviš je básník zběsilý... *Literární listy* 1, 1968, č. 20, 11. 7., s. 9; podepsáno ab. [Medailón; k ukázkám z rukopisné sbírky Noé vypouští krkavce.]

[Podpis dopisu] Poselství občanů předsednictvu ÚV KSČ *Literární listy* 1, 1968, zvl. vyd., 26. 7., s. 2.

Kritický glosář – srpen I *Literární listy* 1, 1968, č. 25, 15. 8., s. 10–11. [Poznámky o knihách Jana Procházky *Politika pro každého*, Richarda Matthiase Müllera *Sokratovské dialogy* (obě MF 1968) a Oty Brůčka *Na průsmyku bílý kříž* (NV 1968).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 103–106.

Friedrich Hölderlin *Listy Klubu přátel poezie*, 1968, listopad, s. 5. [Článek o německém básníkovi (ukázky v autorském překladu na s. 6–7).]

S Jakobsonem a Bogatyrevem v srpnové Praze (Rozmlouvali Felix Vodička, Miroslav Červenka a Antonín Brousek) *Listy* 1, 1968, č. 1, 7. 11., s. 10–11. [Rozhovor u příležitosti Slovanského sjezdu o aktivitě české avantgardní lingvistiky a literární vědy ve dvacátých a třicátých letech.]

Spříznění volbou v srdci Evropy *Listy* 1, 1968, č. 2, 14. 11., s. 10. [Recenze filmů Drahoslava Holuba *V srdci Evropy*, Bohuslava Musila a Ivana Soeldnera *Československé jaro 1968* a Karla Vachka *Spříznění volbou*.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 131–134.

O počasí *Listy* 1, 1968, č. 3, 21. 11., s. 2. [Fejeton.]

Kritický glosář – listopad I *Listy* 1, 1968, č. 3, 21. 11., s. 10–11. [Poznámky o setkání českých a slovenských spisovatelů se švýcarskými autory v Rüşchlikonu a o tamějším uvedení pásma ze současné české poezie, sestaveného Petrem Lotarem.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 107–111.

Úzce specializovaný univerzál *Listy* 1, 1968, č. 4, 28. 11., s. 10. [Recenze filmů Františka Vlácilá *Údolí včel* (podle scénáře Vladimíra Kőrnera) a Marketa Lazarová (podle Vladislava Vančury).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 135–138.

Sedm otázek pro Antonína Brouska *Orientace* 3, 1968, č. 6, prosinec, s. 32–34. [Rozhovor, připravil Miroslav Červenka.]

1969

Historie končí, začíná poezie *Zelený host* Z nové makedonské poezie přeložil Pando Kolevski za spolupráce Antonína Brouska. Praha, Mladá fronta 1969, s. 117–120; spoluautor Pando Kolevski. [Doslov k antologii makedonské poezie.]

O slepičí krok *Listy* 2, 1969, č. 1, 9. 1., s. 1 a 2. [Fejeton.]

Připomínka ke spolupráci *Listy* 2, 1969, č. 5, 6. 2., s. 2; spoluautoři Ladislav Dvořák, Václav Havel, Josef Hiršal, Petr Kopta, Josef Topol, Jan Vladislav a Josef Vohryzek. [Vyjádření ke stanovisku ÚV SČSS k politické situaci v zemi, nazvanému Jen ve spolupráci (*Listy* č. 4/1969).]

Outsideři píší básně *Práce* 25, 1969, 15. 2., příl. s. 8 [Fejeton.]

Nová vlna ve stojatých vodách *Listy* 2, 1969, č. 7, 20. 2., s. 8. [Článek o filmech Jaroslava Balíka *Ta třetí* (podle Jaroslava Havlíčka), Jaroslava Poláka *Nebeští jezdci* (podle Filipa Jánského), Oldřicha Daňka *Královský omyl*, Karla Kachyni *Vánoce s Alžbětou* (podle Jana Procházky) a Jana Valáška *Naše bláznivá rodina* (podle Jana Procházky).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 139–145.

V nulovém bodě *Listy* 2, 1969, č. 10, 13. 3., s. 8. [Recenze filmu Antonína Máši *Ohlédnutí* (podle novely Mileny Honzíkové).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 146–149.

Ošidnost symbolů *Listy* 2, 1969, č. 14, 10. 4., s. 8. [Článek o filmu Jaromila Jireše *Žert* (podle románu Milana Kundery).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 150–154.

Fejeton jako sen *Listy* 2, 1969, č. 15, 17. 4., s. 1 a 2. [Fejeton.]

Recenzentův konec *Listy* 2, 1969, č. 18, 7. 5., s. 8. [Recenze filmu Evalda Schorma *Farářův konec* (podle povídky Josefa Škvoreckého).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 155–158.

Nesmuteční hrana za V. N. *Host do domu* 16, 1969, č. 10, s. 19–24. [Článek o tvorbě a rozporných rysech osobnosti Vítězslava Nezvala.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 115–120; též in *Z dějin českého myšlení o literatuře 3, 1958–1969 (Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990)* Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáň. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2003 (Dokumenty; 3), s. 253–260.

Jiří Kolář *Universum*, 1969, č. 6, s. 12–13; německá a anglická mutace. [Medailón k ukázkám z autorových básní.]

Friedrich Hölderlin: *Endymion* (Šťasten je každý...) *Listy Klubu přátel poezie*, 1969, září, s. 13–14. [Článek o připravovaném svazku základní řady KPP na rok 1970 (ukázky v autorském překladu na s. 14–15).]

B – Antonín Brousek (Dodatky ke straně 44 Slovníku českých spisovatelů) *Mladá fronta* 25, 1969, č. 218, 16. 9., s. 4. [Rozhovor, připravila dp (=Dana Posekaná).]

1970

Literatura jako soukromé rozhodnutí *Listy Köln am Rhein*. Zvláštní vydání k 21. 8. 1970, s. 6–7. [Esej o postavení české literatury ve světě a pozici českých exilových autorů.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 161–170.

Viz: 1966

1972

Josef Lederer: Sopka islandská a jiné verše: 1969–1972 Redigoval Antonín Brousek. Köln am Rhein, Index 1972 (Poezie; 20). 47 stran. [Edice.]

1973

František Listopad: Černý bílý, nevím. 1956–1972 K vydání připravil Antonín Brousek. Köln am Rhein, Index 1973 (Poezie; 19). 79 stran. [Edice.]

Vladimíra Čerepková: Ztráta řeči: 1970–1972 Redigoval Antonín Brousek. Köln am Rhein, Index 1973 (Poezie; 21). 88 stran. [Edice.]

Mythologisierung der Sprache *Neue Rundschau* 84, 1973, č. 2, s. 327–331. [Recenze německého vydání románu Alexandra Solženicyna August 14 (Luchterhand 1972).]

Mácha a ti druzí *Svědectví* 12, 1973/74, č. 46, [srpen] 1973, s. 345–353. [Polemika s článkem Ivo Fleischmanna Jedno dějství dlouhého dramatu (Svědectví č. 45/1973).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 443–454.

↑ Fleischmann, Ivo: Milý pane redaktore, *Svědectví* 12, 1973/74, č. 47, [březen] 1974, s. 567–570.

Marxisten contra Formalisten *Neue Rundschau* 84, 1973, č. 4, s. 724–730. [Recenze stejnojmenného výboru textů sovětské literární vědy (Usp. Hans Günther; Hanser 1973).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem Marxisté kontra formalisté v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 171–179.

1974

Milý redaktore, *Svědectví* 12, 1973/74, č. 48, [říjen] 1974, s. 801–805. [Replika na článek Ivo Fleischmanna (Svědectví č. 47/1974).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 455–462.

↑ Fleischmann, Ivo: Pane Tigride... *Svědectví* 13, 1975/76, č. 49, [duben] 1975, s. 190–191.

1975

Archipel oder Kontinent? *Neue Rundschau* 86, 1975, č. 1, s. 127–141. [Článek o ruské exilové literatuře představované v časopise *Kontinent* a o jejím přijetí na Západě.]

Einzelkämpfer, Patriot, Geschichtsoptimist *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 26, 1975, č. 260, 8. 11., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. [Recenze německých vydání knih Alexandra Solženicyna *Die Eiche und das Kelb* a *Drei reden an die Amerikaner* (obojí Luchterhand 1975).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Osamělý bojovník, patriot, historický optimista* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 351–355.

Ihre unverwechselbare Lebenserfahrung *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 26, 1975, č. 279, 2. 12., příl. Literatur, s. 1. [Recenze německého vydání knihy Naděždy Mandelštamové *Vzpomínky* (Generation ohne Tränen. S. Fischer Verlag 1975).]

1976

Botanizování na hřbitově *Svědectví* 13, 1975/76, č. 51, [duben] 1976, s. 499–511, č. 52, [září] 1976, s. 665–676. [Článek o knihách Václava Honse *Únor* (MF 1973), *Černé milosti* (ČS 1972), *Byl tenkrát v zemi máj* (MF 1975) a *Noční souboje* (Melantrich 1975), Josefa Hanzlíka *Krajina Euforie* (ČS 1972), Michala Černíka *Sklizeň srdce* (ČS 1974) a *Náhradní krajina* (Blok 1971), Karla Sýse *Newton za neúrody jablek* (ČS 1969) a *Pootevřený anděl* (ČS 1972) a *Petra Skarlanta Hebká kůže* (ČS 1972) a *Paříž, Paříž!* (ČS 1973).] Též rozšířeno o kritiku knih Václava Honse *Zapečetěná holubice* (ČS 1975), Michala Černíka *Kdybychom nechodili po cestách* (ČS 1976) a *Milostná listování* (Melantrich 1977) a *Petra Skarlanta Kdo jde po dně budoucího jezera* (Melantrich 1973) v knize A. B. a Josefa Škvoreckého *Na brigádě* Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1979, s. 11–35; též kráceno v *Antologie textů ke studiu české literatury po r. 1945* [Vybrali, sestavili, úvod a uvozující komentáře k jednotlivým celkům napsali] Iva Málková a Martin Pilař. Ostrava, Ostravská univerzita 1996 (Učební texty FF Ostravské univerzity), s. 190–202. Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 207–247.

Zärtlichkeiten im Kuhstall *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 139, 29. 6., s. 22. [Recenze německého vydání básní Alexandra Solženicyna *Ostpreußische Nächte* (Luchterhand 1976).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Něha v kravíně* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 356–359.

Im Netz der Leningrader Unterwelt *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 169, 3. 8., s. 18. [Recenze německého vydání románu Venjamina Kaverina *Die Erfüllung der Wünsche* (Insel Verlag 1976).]

Kontinent – russisch und tschechisch *Neue Rundschau* 87, 1976, č. 3, s. 504–508. [Recenze časopisu *Kontinent* Sonderband Prag (Usp. Pavel Tigrid a Ota Filip, Ullstein 1976).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Kontinent – rusky a česky* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 180–186.

Wer kennt bei uns den Erzähler Jewgenij Samjatin? *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 214, 24. 9., s. 24. [Recenze německého vydání knih Jevgenije Zamjatina *Wir* (Wilhelm Heyne Verlag 1975) a *Rußland ist groß* (Limes Verlag 1976).]

Ein Opfer dankt seinem Mörder *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 259, 16. 11., příl. Literatur, s. 6. [Recenze knihy Ladislava Mnačka *Die Festrede* (Paul List Verlag 1976).]

Pointierte Wirklichkeit der DDR *Neue Rundschau* 87, 1976, č. 4, s. 674–678. [Recenze souboru krátkých próz Reiner Kunzeho *Die wunderbaren Jahre* (S. Fischer 1976).]

Den Zöglingen des Archipels hat der infantile Westen nichts zu bieten *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 276, 7. 12., příl. Literatur, s. 5. [Recenze německého vydání románu Alexandra Solženicyna *Der Archipel Gulag* (Scherz Verlag 1976).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Navrátilcům z Gulagu nemá infantilní Západ co nabídnout* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 360–363.

Jenseits der Gesammelten Schriften *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 288, 21. 12., s. 20. [Recenze německého vydání románu Ilji Erenburga *Das bewegte Leben des Lasik Roitschwantz* (Suhrkamp 1976).]

1977

Umwelt und Lebensgeschichte im Gedicht *Neue Rundschau* 88, 1977, č. 1, s. 125–132. [Recenze básnických sbírek Rudolfa Langera *Überholvorgang* (Neske 1976), Rolfa Haufse *Die Geschwindigkeit eines einzigen Tages* (Rowohlt 1976), Davida Rokeaha *Wo die Stachelrosen wachsen* (S. Fischer 1976) a výboru Horsta Bieneka *Gleiwitzer Kindheit* (Hanser 1976).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Svět a životní příběhy* v básni v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 187–197.

Dostojewski für Leser *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 102, 3. 5., s. 22. [Recenze monografie Maximiliana Brauna *Dostojewskij – Das Gesamtwerk als Vielfalt und Einheit* (Verlag Vandenhoeck & Ruprecht 1976).]

Sozialistischer Alltag pointillistisch *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 123, 28. 5., s. 22. [Recenze německého vydání knihy Alexandra Klimenta *Nuda v Čechách* (*Die Langweile in Böhmen*. Reich Verlag AG 1977).]

Vom Traum zur empirischen Wirklichkeit *Neue Rundschau* 88, 1977, č. 3, s. 466–468. [Recenze básnické sbírky Elisabeth Borchersové *Gedichte* (Suhrkamp 1977).]

Balanceakt über einigen Niederungen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 231, 5. 10., s. 26. [Recenze německého vydání románu Oty Filipa *Poskvrněné početí* (*Maiandacht*, S. Fischer Verlag 1977).]

Ein Mädchen wird erwachsen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 236, 11. 10., příl. Literatur, s. 6. [Recenze německého vydání románu Venjamina Kaverina *Das offene Buch* (Luchterhand Verlag 1977).]

Das traurige Lied von der unbesiegbaren Macht des Verstandes *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 271, 22. 11., příl. Literatur, s. 6. [Recenze německého vydání knihy Michaila Zoščenka *Schlüssel des Glücks* (Kindler Verlag 1977).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Smutná píseň o neporazitelné moci rozumu* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 364–366.

Bei mir gibt's kein Kino, liebe Freunde *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 289, 13. 12., příl. Literatur, s. 4. [Recenze německého vydání povídek Vladimira Maramsina *Ich, mit einer Ohrfeige in der Hand* (Ullstein Verlag 1977).]

1978

Jednou z největších kulturních ostud... *Jaroslav Seifert: Všechny krásy světa* Gramofonovou desku vydalo nakladatelství Šafrán za podpory Nadace Charty 77 ve Stockholmu. Nahráno v roce 1978 v Praze. Ukázky z knihy Jaroslava Seiferta *Všecky krásy světa* čte Vlasta Chramostová. Vybral, sestavil a text na obalu napsal Antonín Brousek. Obal Jan Kristofori. Produkce Jiří Pallas. Technická úprava studio Decibel Stockholm. SAF 785 Mono. [Strana A: 1. Úvod (čte Jaroslav Seifert), 2. Bohyně ranních červánků, 3. Dosti Wolkera! Strana B: 1. Smíchovský dance macabre, 2. U hrobu rabbiho Löwa, 3. Kuchyňské hodiny.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 708–710.

Vor der Oktoberrevolution *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 14, 17. 1., s. 20. [Recenze německého vydání vzpomínek Anastázie Cvetajevové *Kindheit mit Marina* (Limes Verlag 1977).]

Als der große Babel jung war *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 42, 18. 2., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. [Recenze německého vydání reportáží Isaaka Babela *Petersburg 1918* (Verlag Günther Neske 1977).]

Einen Herbstmorgen in etwas Bleibendes verwandeln *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 120, 10. 6., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. [Recenze německého vydání výboru z povídek Konstantina Paustovského *Erzählungen vom Leben* (Suhrkamp 1978).]

Eine Chance blieb ungenutzt *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 153, 20. 7., s. 18. [Recenze německého vydání výboru z teoretických prací Maxima Gorkého *Wie ich schreibe – Literarische Porträt. Aufsätze, Reden, Briefe* (Winkler Verlag 1978).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Nevyužitá šance* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 367–370.

Unter Abenteurern in der Sowjetunion *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 165, 3. 8., s. 14 [Recenze německého vydání knihy Vladimira Maximova *Die Ballade von Sawwa* (Propyläen Verlag 1978).]

Der gute Mensch geht unter *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 215, 30. 9., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. [Recenze německého vydání románu Vladislava Vančury *Pekař Jan Marhoul* (Der Bäcker Jan Marhoul, Suhrkamp 1978).]

Der Schrauben Toben oder Schwierigkeiten mit dem Lyriker Alexander Block *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 229, 17. 10., příl. Literatur, s. 8. [Recenze německého vydání třídílného výboru z díla Alexandra Bloka *Ausgewählte Werke* (Hanser 1978).]

Tolstoi und die Frauen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 257, 18. 11., příl. Bilder und Zeiten, s. 7. [Recenze německého vydání knihy Alji Rachmanovové *Tolstoi: Tragödie einer Ehe* (Paul Neff Verlag 1978).]

Kompendium des Exekutionswesens *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 286, 23. 12., s. 22. [Recenze německého vydání knihy Pavla Kohouta Katyně (Die Henkerin, Hoffmann und Campe/Reich 1978).]

1979

Na brigádě Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1979. 320 stran; spoluautor Josef Škvorecký. [Obsahuje Poznámku autorů, pět Brouskových studií o normalizační české poezii, devět Škvoreckého studií o normalizační české próze a bibliografii analyzovaných děl. Brouskův oddíl Poezie (s. 9–155) obsahuje zrevidovanou a rozšířenou práci Botanizování na hřbitově (Svědectví č. 51 a 52/1976) a dále studie Poeta lapideus – básník skalní aneb Knihy přísně o dnešku (s. 66–81; o Ivanu Skálovi), Domov v množném čísle (s. 82–115; o Donátu Šajnerovi, Karlu Bouškovi a Josefu Rumlerovi), Co zbylo z Května aneb Konečně sám! (s. 116–132; o Miroslavu Florianovi) a Básník českého charakteru? (s. 133–155; o Vilému Závadovi).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 207–325.

Ivan Blatný: Stará bydliště Z rukopisů autora uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v říjnu 1979. 127 stran. [Edice.] 2. vyd. Brno, Petrov 1992. 108 stran. [Ediční poznámku a doslov napsal Martin Pluháček.] 3. vyd. Brno, Petrov 1997. 103 stran. 4. vyd. Brno, Petrov 2002. 106 stran.

Návrat ztraceného básníka *Ivan Blatný: Stará bydliště* Z rukopisů autora uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v říjnu 1979, s. 101–124. [Doslov, datováno Berlín, květen–červen 1979.] Též v *Kritický sborník* 2, 1982, č. 4, s. 10–28; též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 463–481.

↑ Hron, Jiří: Mírně řečeno: o nepřesnosti *Listy* 10, 1980, č. 5, říjen, s. 48–49.

Poesie in Rückmarsch *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 96, 25. 4., s. 26. [Recenze německé mutace 9. čísla ruského exilového časopisu Kontinent.] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem Poezie na ústupu v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 198–200.

Der plötzliche Reichtum Wallensteins *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 102, 3. 5., s. 24. [Recenze německého vydání románu Oty Filipa Valdštýn a Lukrecie (Wallenstein und Lukretia, S. Fischer Verlag 1978).]

Maximows Nashörner *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 119, 23. 5., s. 25. [Recenze 19. čísla ruského exilového časopisu Kontinent.]

Streit um die göttliche Substanz *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 169, 24. 6., s. 18. [Recenze německého vydání knihy Karla Čapka Továrna na Absolutno (Die Fabrik des Absoluten, Paul Zsolnay Verlag 1979).]

Der russische Lyriker Brodskij *Neue Rundschau* 90, 1979, č. 3, s. 440–444. [Recenze německého vydání výboru z básní Josifa Brodského Einem alten Architekten in Rom (Piper Verlag 1978).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem Ruský lyrik Brodskij v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 371–376.

Das unmenschliche Anlitz *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 284, 6. 12., s. 22. [Recenze německého vydání knihy Jiřího Lederera *České rozhovory* (Tschechische Gespräche, Rowohlt 1979).]

1980

Der angepaßte Sowjetmensch *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 31, 1980, č. 86, 12. 4., příl. Bilder und Zeiten, s. 7. [Recenze německého vydání románu Alexandra Zinovjeva *Lichte Zukunft* (Diogenes Verlag 1979).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Prizpůsobivý sovětský člověk* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 377–379.

Die schlimmen Erfahrungen einer gläubigen Kommunistin *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 31, 1980, č. 177, 2. 8., příl. Bilder und Zeiten, s. 7. [Recenze německého vydání knihy Jevgenije Ginsburgové *Gratwanderung* (R. Piper & Co. Verlag 1980).]

Osip Mandelštam: Topůrko pro kata *Svědectví* 16, 1980/81, č. 62, [říjen] 1980, s. 385–389; podepsáno A. B. [Recenze Mandelštamovy knihy v překladu Jiřího Kovtuna (Index 1979).] Též pod názvem *Kovtunův Mandelštam* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 380–386.

1981

Wie ein Siebenschläfer *Autoren im Exil* Herausgegeben von Karl Corino. Frankfurt am Main, Fischer Taschenbuch Verlag 1981, s. 26–36. [Úvaha o spisovateli v exilu.]

Pavel Javor: Plamen a píseň Výbor veršů uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1981. 143 stran. [Edice.]

Říká se: o mrtvých jen dobré... *Pavel Javor: Plamen a píseň* Výbor veršů uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1981, s. 132; podepsáno A. B. [Poznámka uvozující doslov k výboru z básní Pavla Javora, který zemřel před vydáním knihy 21. 1. 1981. Datováno v Berlíně, únor 1980 (správně má být 1981).]

Nejsem víc než třtina zpívající... *Pavel Javor: Plamen a píseň* Výbor veršů uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1981, s. 133–142. [Doslov, datováno v Kolíně nad Rýnem, prosinec 1980.]

Kdo má to srdce... *Karel Hvižd'ala: České rozhovory ve světě* Köln, Index 1981, s. 378–412. [Rozhovor, datováno říjen 1980.] Též v 2. vydání knihy *Karel Hvižd'ala: České rozhovory ve světě* Praha, Čs. spisovatel 1992, s. 301–327.

Doslov *Karel Hvižd'ala: České rozhovory ve světě* Köln, Index 1981, s. 413–419. Též v 2. vydání knihy *Karel Hvižd'ala: České rozhovory ve světě* Praha, Čs. spisovatel 1992, s. 329–332.

Im Namen der Revolution *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 32, 1981, č. 111, 14. 5., s. 24. [Recenze německého vydání desetisvazkového díla Vladimira Majakovského *Werke* (Suhrkamp 1980) a satir *Die Wanze – Schwitzbad und andere Dichtungen aus den Jahren 1928–1929* (Luchterhand Verlag 1980).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Ve jménu revoluce* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 387–389.

Der Krieg mit den Molchen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 32, 1981, č. 184, 12. 8., s. 18. [Recenze německého vydání knihy Karla Čapka *Válka s Mloky* (Der Krieg mit den Molchen, Diogenes Verlag 1981).]

Orangensaft auf dem Korridor *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 32, 1981, č. 249, 27. 10., s. 24. [Recenze německého výboru z knihy Jaroslava Vejvody *Plující andělé, letící ryby* (Wohltätigkeitsbasar, Hoffmann und Campe 1981).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Oranžáda na chodbě* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 201–203.

1982

Mythos und Wahrheit *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 33, 1982, č. 127, 4. 6., s. 26. [Recenze německého vydání knihy Marie Razumovské *Marina Zwetajewa – Mythos und Wahrheit* (Age d'Homme-Karolinger 1981).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Mýtus a pravda* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 390–392.

Viz: 1979

1984

Karel Čapek und die tschechische wissenschaftliche Phantastik *Science-Fiction in Osteuropa* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1984 (Osteuropaforschung; 14), s. 92–105. [Studie o Čapkových dílech *RUR*, *Krakatit*, *Továrna na Absolutno* a *Válka s Mloky*.]

1985

Die Sektkellerei der Revolution *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 36, 1985, č. 78, 2. 4., s. 26. [Recenze německého vydání románu Nikolaje Zarudina *Dreißig Nächte in einem Weinberg* (Ullstein Verlag 1984).] Též v českém překladu Veroniky Dudkové pod názvem *Vinné sklepy, sekt a revoluce* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 393–395.

1986

Co Čech, to generace *Generace 35–45*. Sborník. Sestavil a úvodním slovem opatřil Karel Hvížd'ala. München, Arkýř 1986, s. 149–154. [Esej o generačních vstupech do literatury od národního obrození do současnosti.]

Kálení do vlastního hnízda *Generace 35–45*. Sborník. Sestavil a úvodním slovem opatřil Karel Hvížd'ala. München, Arkýř 1986, s. 164–168. [Rozhovor s Karlem Hvížd'alou, viz definitivní a úplnou verzi *O Literárních novinách a skepsi* v knize Karla Hvížd'aly *Dialogy* (1997).]

Alexandr Solženicyn: Avgust četarnacatogo *Svědectví* 20, 1986/87, č. 78, [červen] 1986, s. 428–430; podepsáno -ab-. [Recenze stejnojmenné Solženicynovy knihy (Paris 1984).] Též pod názvem *První uzel Solženicynův* v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 396–400.

1987

Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55 Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987. 270 stran. [Edice.]

Tato čítanka nezapomenutelných... *Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55* Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, s. 5–7. [Úvod.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 712–714.

O poezii českého stalinismu bez pověr a iluzí *Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55* Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, s. 227–262. [Doslov.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 494–519.

Bibliografie básnických sbírek z let 1945–55 poznamenaných větší či menší měrou duchem stalinismu *Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55* Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, s. 263–264. Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 714–715.

↑ P. K. [=Petr Král]: *Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–1955 Svědectví* 20, 1988, č. 83–84, s. 791–795; též pod titulem *O Podivuhodných kouzelnících* v *Tvar* 1, 1990, č. 29, 20. 9., s. 8.

↑ Příbáň, Michal: *Podivuhodní černokněžníci Brněnský večerník* 21, 1990, č. 75, 17. 4., s. 3.

Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley Uspořádal, předmluvu napsal a ediční poznámkou a komentáři opatřil Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987. 190 stran. [Edice.]

Básník nevykuchané paměti *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Uspořádal, předmluvu napsal a ediční poznámkou a komentáři opatřil Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, s. 7–32. [Úvodní studie; datováno Berlin – Friedenau 1985–87.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 520–538.

Obsah – Poznámky, komentáře *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, s. 154–185; nepodepsáno. [Literárněhistorický komentář k reáliím v Blatného verších.]

Ediční poznámka *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, s. 186–189; podepsáno A. B.

Marginálie ke Krylovi, pobratimu Arthura Rimbauda *Karel Kryl: Zbraně pro Erató* B. m., vl. n. 1987, samostatná příloha, s. 1–4. [Doslov, datováno v Berlíně, červenec 1986.] Též v 2. vyd. knihy *Karel Kryl: Zbraně pro Erató* Praha, Nakladatelství Alternativy 1991, nepaginované 4 strany za tiráží knihy; též v knize *Karel Kryl: Básně* Uspořádal a ediční

poznámku napsal Jan Šulc. K vydání připravila a textologickou poznámku napsala Jaroslava Jiskrová. Praha, Torst 1997 (Spisy Karla Kryla; 2), s. 581–587.

Národní... rukojmí? *Rozmluvy*, 1987, č. 7, s. 151–161. [Rozbor projevu, který byl u příležitosti předání Nobelovy ceny přednesen jako Seifertův.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 482–493.

1988

Německá literatura dnes *Svědectví* 21, 1987/88, č. 83–84, [květen] 1988, s. 679–697. [Článek o současných západoněmeckých nakladatelstvích, časopisech a autorech.] Též v *Světová literatura* 37, 1992, č. 4, s. 145–153.

Antonín Měšťan: Česká literatura 1785–1985 *Západ* 10, 1988, č. 3, červen, s. 30–31. [Recenze stejnojmenné knihy (Sixty-Eight Publishers 1985).] Též pod názvem Studený nářez s oblohou v *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 152–156; podepsáno Jakub Hasman; pod tímtež názvem v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 563–569.

1989

Česko-české smířovačky. Z magacínu aktualit a zajímavostí. *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 116–120. [Článek o misiích delegace SČS k exilovým spisovatelům.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 581–587.

↑ Jungmann, Milan: Cestou necestou k dialogu *Lidové noviny* 2, 1989, č. 10, říjen, s. 22.

Srpen 68 byl pomstou za Kolčaka (Neslýchaná teze Vladimira Maximova, romanopisce a la these) *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 137–146. [Článek o prozaické a publicistické tvorbě Vladimira Maximova v exilu, zvláště o románu Pohlédnout do propasti (New York 1986).] Též v *Západ* 11, 1989, č. 4, srpen, s. 22–25. Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 401–412.

Směrodatná hrabalovská monografie *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 146–149; podepsáno Jindřich Lukáš. [Recenze knihy Susanny Rothové *Laute Einsamkeit und bitteres Glück* (Peter Lang Verlag 1986).]

„Kerou generaci, paní Müllerová?...“ *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 156–159; podepsáno Jindřich Lukáš. [Recenze knihy Heleny Koskové *Hledání ztracené generace* (Sixty-Eight Publishers 1987).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 570–573.

Hřbitov vraků *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 160–164; podepsáno Jakub Hasmann. [Recenze knihy Ladislava Nezdařila *Česká poezie v německých překladech* (Academia 1986).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 574–580.

Jazykový koutek *Most a.t.d.*, 1989, č. 1, s. 164–165. [Recenze knihy Pavla Landovského *Soukromá vzpoura* (Karl Ritter Verlag 1988).]

Viz: 1988

1990

Tschechische Exilliteratur *Zur tschechischen Literatur 1945–1985* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1990 (Osteuropaforschung; 28), s. 35–62. [Přehled poválečné české exilové literatury.]

Jaroslav Seifert *Zur tschechischen Literatur 1945–1985* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1990 (Osteuropaforschung; 28), s. 63–80. [Článek o tvorbě Jaroslava Seiferta.] Též v českém překladu Veroniky Dudkové v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 539–552.

Jaká škoda... *Karel Hvižd'ala – Zdena Salivarová: Benefice* Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1990, s. 113–117. [Fejeton na téma Popis mého pracovního stolu; datováno v Berlíně 1988.]

Na střepch konvencí *Most a.t.d.*, 1990, č. 2, s. 166–170. [Recenze básnického almanachu Na střepch volnosti (Usp. Zdeněk Hrubý [=Jaromír Hořec], Obrys 1989).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 588–594.

Způsob přezimování *Lidové noviny* 3, 1990, č. 13, 17. 2., s. 5. [Rozhovor, připravila Marie Langerová.]

Bez psaní v češtině bych si život představit nedovedl (Rozhovor s literárním kritikem a básníkem Antonínem Brouskem) *Fórum* 1, 1990, č. 5, 28. 2., s. 10–11. [Připravil Petr Halmay.]

Na okraj dávných překladů Ivana Blatného *Proměny* 28, 1990, č. 2, duben, s. 68–75. [Článek s ukázkami Blatného překladů z němčiny (Hölderlin a R. M. Rilke) a angličtiny (R. Frost).] Též pod názvem Na okraj dávných překladů českého básníka Ivana Blatného *Světová literatura* 37, 1992, č. 4, s. 136–144; podepsáno A. B.

Kolik básníků spáchalo v Čechách harakiri? (o jedné autorské generaci) *Tvar* 1, 1990, č. 6, 12. 4., s. 4–5. [Rozhovor Antonína Brouska a Petra Skarlanta zaznamenala Dagmar Sedlická.]

Mé jméno je Ivan Blatný *Literární noviny* 1, 1990, č. 21, 23. 8., s. 4–5. [Článek o charakteristických rysech pozdní básnickovy tvorby.]

Světovost: pojem pofiderní (O české literatuře 60. let s básníkem, překladatelem a kritikem Antonínem Brouskem) *Mladá fronta* 46, 1990, č. 198, 25. 8., příl. Víkend MF, s. 5. [Rozhovor, připravil Karel Hvižd'ala.]

Vyřezávaný osel a jeho stín *Literární noviny* 1, 1990, č. 23, 6. 9., s. 4. [Článek o publikaci rozhovoru s Petrem Skarlantem v Tvaru č. 6/1990.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 595–598.

Dvojčata z retorty *Literární noviny* 1, 1990, č. 24, 13. 9., s. 4. [Recenze společné edice druhého vydání knih Michala Černíka P. F. a Karla Sýse *Knih přísloví* (ČS 1990).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 599–601.

Zlomky ostří zbavené *Literární noviny* 1, 1990, č. 26, 27. 9., s. 5. [Recenze knihy Miloše Pohorského *Zlomky analýzy* (ČS 1990).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 602–604.

(...a jakej byl Goliáš!) *Literární noviny* 1, 1990, č. 30, 25. 10., s. 4–5. [Recenze knihy Jana Davida (=Miloše Horanského) *Ruce Goliášovy* (Comet 1990).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 605–607.

↑ Kohn, Pavel: (...a jakej byl brousek!) *Literární noviny* 1, 1990, č. 38, 20. 12., s. 4. [Rubrika *Zasláno.*]

V Berlíně sleduji... *Literární noviny* 1, 1990, č. 31, 1. 11., s. 2. [Odpověď na otázky 1. Které noviny a časopisy čtete?, 2. Co vám z četby utkvělo? a 3. Kde nás teď nejvíc tlačí bota? Co byste rád odstranil a naopak rád viděl?; rubrika 3 otázky.]

Čert vězí v detailu *Literární noviny* 1, 1990, č. 31, 1. 11., s. 13. [Článek o textech Zbyňka Petráčka v *Respektu*, pojednávajících o Německu.]

1991

Božena Němcová ist für mich... *Zur Poetik und Rezeption von Božena Němcová's Babička* Herausgegeben von Andreas Guski. Wiesbaden, Harrassowitz 1991 (Slavistische Veröffentlichungen des Osteuropa-Instituts /Slavisches Seminar/ an der Freien Universität Berlin; 75), s. 263–265. [Odpověď v anketě Susanny Rothové *Božena Němcová und Babička im Urteil tschechischer Gegenwart Autoren* (Ergebnisse einer Umfrage, s. 260–320, úvod s. 260) na otázky: 1. Co pro vás znamená Božena Němcová? 2. Co oceňujete v jejím díle nejvíce? 3. Kdy jste naposled četl *Babičku*?]

Stěhování národů. Zlomek epopoje *Literární noviny* 2, 1991, č. 1, 3. 1., s. 12. [Článek o sjednocování Německa.]

Seknu prudce slovem o papír *Literární noviny* 2, 1991, č. 18, 2. 5., s. 4. [Recenze knihy Naděždy Slunské *Karikatura mého panenství* (ČS 1990).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 608–610.

S Žáčkem po škole *Literární noviny* 2, 1991, č. 20, 16. 5., s. 4–5. [Článek o básnické tvorbě Jiřího Žáčka.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 611–616.

Velká privatizace *Literární noviny* 2, 1991, č. 32, 8. 8., s. 2. [Fejeton.]

Poezie konečně doma (PkD) *Literární noviny* 2, 1991, č. 34, 22. 8., s. 4. [Recenze knihy Daniela Strože *To je můj návrat* (Západočeské nakladatelství a PmD 1991).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 617–619.

↑ Strož, Daniel: Několik sond do (s)vědomí Antonína Brouška *Tvorba* 1991, č. 38–39, s. 14.

Román jako otevřený systém *Literární noviny* 2, 1991, č. 35, 29. 8., s. 4–5. [Recenze knihy Jiřího Kratochvíla *Medvědí román* (Atlantis 1990).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 620–624.

Miloš Vacík: Čtyři krahujci *Literární noviny* 2, 1991, č. 46, 14. 11., s. 5; podepsáno (brousek). [Recenze stejnojmenné sbírky (Práce 1991).] Též pod názvem Čtyři krahujci v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 625–626.

Viz: 1987

1992

„To byla báseň, a ne knedlíky“ (Poznámky ke kulturní infrastruktuře okresního města) *Ptáci vítají jitro zpěvem, poddůstojníci řvaním* Sborník připravil Jan Lopatka. Záznam sympózia ke stému výročí narození Karla Poláčka. Praha/Rychnov nad Kněžnou, březen 1992. Klub Obratník, Praha spolu s Městským úřadem a Okresní knihovnou v Rychnově nad Kněžnou v roce 1992, s. 141–146. [Studie o kulturních motivech v Poláčkově tetralogii.] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 553–559.

Že Josef Jedlička patří k nejosobitějším... *Prostor* 1, 1992, č. 129, 2. 9., s. 10. [Poznámka o románu J. Jedličky *Krev není voda*, převzato z rozhlasového vysílání stanice Vltava 26. 8. 1992; rubrika Co jste četl letos v létě?]

Hysteria Bohemica *Literární noviny* 3, 1992, č. 37, 17. 9., s. 4. [Recenze knih Karla Sýse *Zasklené kalhoty dospělého muže a Píšu báseň, zatímco za oknem padá muž* (obě PmD 1992).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 627–630.

Cesta kolem Knížáka *Literární noviny* 3, 1992, č. 39, 1. 10., s. 5. [Recenze knihy Milana Knížáka *Cestopisy* (Radost 1990).]

O létech -átých (Rozhovor s básníkem, bohemistou a pedagogem) *Učitelství noviny* 95, 1992, č. 36, 6. 10., s. 3. [Připravila Jindřiška Ptáčková.]

Smutno po sviatku *Literární noviny* 3, 1992, č. 42, 22. 10., s. 2. [Fejeton o Dnech čs. literatury v Berlíně.]

↑ Kohout, Pavel: Považuji za nehodné kritika *Literární noviny* 3, 1992, č. 47, 26. 11., s. 2.

Viz: 1981, 1988, 1990

1993

Samozřejmě jako dech *Viola Fischerová: Babí hodina* Jako bibliofilii v nákladu 200 výtisků vydalo Nakladatelství Franze Kafky s nakladatelstvím Bonaventura 1993. [Doslov.] Též v *Literární noviny* 5, 1994, č. 2, 13. 1., s. 7; též v *Viola Fischerová: Babí hodina* 2. vydání, Praha, Nakladatelství Franze Kafky 1995, s. 82–83; též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 631–633.

Knihovnička Literárních novin a Akademického knihkupectví v Praze 1, Národní 9 *Literární noviny* 4, 1993, č. 13, 1. 4., s. 15. [Glosy ke knihám Emanuela Rádla *Válka Čechů s Němci* (reedice Melantrich), *Platóna Gorgias* (reedice Oikúmené), antologie současné rakouské lyriky *Magické kameny* (ČS), *Víta Vlnase Jan Nepomucký* (MF) a *Vladimíra Körnera Smrt svatého Vojtěcha* (Akropolis) – vše 1993.]

Otázka Antonína Přídala pro Antonína Brouška *Literární noviny* 4, 1993, č. 42, 21. 10., s. 2. [Odpověď na otázku Co bývá vaším německým studentům v Hamburku na české literatuře nejzáhadnější?.]

Monologický rozhovor s Antonínem Brouškem *Tvar* 4, 1993, č. 43–44, 4. 11., s. 8–9. [Monolog o smutku nad smrtí Jana Lopatky, ideologizaci českých novin a neopodstatněných nárcích nad kulturním úpadkem země připravila Barbora Osvaldová.]

1994

Knihovnička Literárních novin a knihkupectví Fišer v Praze 1, Kaprova 10 *Literární noviny* 5, 1994, č. 9, 3. 3., s. 14–15. [Glosy ke knihám Josepha Rotha *Leviathan* a jiné prózy, Bernarda Michela *Smrt dvouhlavého orla*, André Castelota *Krásné a tragické lásky v dějinách* (vše MF), Jiřího Kettnera *Dějiny pražské arcidiecéze v datech*, Angela Silesia *Cherubský poutník* (obě Zvon), Jeana Francoise Lyotarda *O postmodernismu* (Filosofický ústav AV ČR) a Hannah Arendtové *Krise kultury* (MF) – vše 1994.]

Hostující profesor Antonín Broušek v Praze *Práce* 50, 1994, č. 256, 1. 11., s. 7. [Rozhovor, připravila Olga Nytrová.]

Stín býčího rohu *Literární noviny* 5, 1994, č. 47, 24. 11., s. 12. [Recenze knihy Michela Leirise *Věk dospělosti* (Torst 1994).]

Trousím sůl na cestu zpět. Rozhovor s básníkem Antonínem Brouškem o kouli, ve které jiskřilo *Lidové noviny* 7, 1994, 23. 12., č. 301, příl. *Nedělní Lidové noviny*, č. 51, s. 1 a 3. [Rozhovor, připravila Libuše Koubská.] Též úryvek v knize *Pickanterie* Koláž ze života a díla satirika J. R. Picka. Sestavil Eduard Světlík. Praha, Marsyas 1995, s. 35.

Viz: 1993

1995

Literární kritika v exilu *Česká nezávislá literatura po pěti letech v referátech* Redigoval František Kautman. Praha, Primus 1995, s. 75–77. [Referát na konferenci uspořádané ve dnech 17. a 18. listopadu 1994 Obcí spisovatelů, Centrem Franze Kafky a Nadací H.Bölla v Praze.]

Univerzum Domu na předměstí *O Karlu Poláčkovi a o jiných* Sborník příspěvků ze symposia Karel Poláček a historie židovské kultury ve východních Čechách konaného 18. až 20. května 1995 v Rychnově nad Kněžnou. K vydání připravil Jaroslav Kolár. Boskovice, Albert 1995, s. 147–153. [Referát o Poláčkově románu.]

Cestář *Lidové noviny* 8, 1995, č. 24, 28. 1., příl. *Nedělní Lidové noviny*, č. 4, s. 8. [Fejeton o profesi, která se vytratila; rubrika Co odnáší čas.]

Eman *Lidové noviny* 8, 1995, č. 54, 4. 3., příl. *Nedělní Lidové noviny*, č. 9, s. 13. [Fejeton o úcesu; rubrika Co odnáší čas.] Též ve výboru z fejetonů *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 40–42.

Fůra *Lidové noviny* 8, 1995, č. 72, 25. 3., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 12, s. 13. [Fejeton; rubrika Co odnáší čas.] Též ve výboru z fejetonů *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 49–51.

Gottwaldov *Lidové noviny* 8, 1995, č. 84, 8. 4., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 14, s. 13. [Fejeton; rubrika Co odnáší čas.] Též ve výboru z fejetonů *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 52–54.

Psané slovo jako prostor bytí *Nové knihy*, 1995, č. 19, 17. 5., s. 8. [Rozhovor, připravil Viktor Bezdíček.]

Pět odpovědí Antonína Brouska („I pro ironika je nejkrásnější být srozuměn“) *Tvar* 6, 1995, č. 13, 29. 6., s. 3. [Rozhovor zejm. o právě vydané sbírce Vteřinové smrti (ČS 1995) a o aktuálních verších pro sobotní Lidové noviny, připravil Pavel Janáček.]

PO – pionýrská organizace *Lidové noviny* 8, 1995, č. 294, 16. 12., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 50, s. 7. [Fejeton; rubrika Co odnáší čas.] Též ve výboru z fejetonů *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 110–112.

LITERATURA:

Peňás, Jiří: Angažmá pro Brouska *Lidové noviny* 8, 1995, č. 127, 1. 6., s. 11. [Referát o autorově účasti v televizním pořadu Posezení s Janem Burianem.]

Viz: 1966, 1993, 1994

1996

Antonín Brousek *Jan Burian: Zlaté časy televize (Posezení s Janem Burianem)* Praha, Primus 1996, s. 151–155. [Krácená a upravená verze televizního rozhovoru z roku 1995.]

Nemilost bohů *Literární noviny* 7, 1996, č. 24, 12. 6., s. 6. [Článek o Miroslavu Florianovi (zemřel 10. 5. 1996).] Též v knize A. B. *Podřezávání větve* (1999), s. 634–636.

↑ Kosmas [=Karel Sýs]: Nic nelidského mu není cizí (Kapitola z patologie českých charakterů *Naše pravda* 7, 1996, č. 27, 4. – 17. 7., s. 5.

Viz: 1964, 1979

1997

O Literárních novinách a skepsi *Karel Hvižd'ala: Dialogy* Praha, Torst 1997, s. 135–167. [Rozhovor z let 1984 a 1985.]

Viz: 1987

1999

Podřezávání větve Uspořádal, k vydání připravil, ediční poznámku (s. 638–642) a komentáře (s. 643–740) napsal, bibliografii Antonína Brouska (s. 741–778) a jmenný rejstřík (s. 779–796) sestavil Michael Špirit. Německy psané stati přeložila Veronika Dudková. Praha, Torst 1999 [vyšlo v červnu 2000]. 800 stran.

Během letního pobytu... *Právo* 9, 1999, č. 198, 26. 8., příl. Salon, č. 131, s. 4. [Odpověď v rubrice Co čte...]

Viz: 1995

2003

Viz: 1964, 1969

2004

Básně psané soustruhem (S Antonínem Brouskem o stalinistické poezii, Ivanu Blatném a strachu ze zesměšnění) *Respekt* 15, 2004, č. 1, 29. 12. 2003 až 4. 1. 2004, s. 17. [Rozhovor, připravila Ivana Pustějovská.]

2005

„Lépe jsem se cítil v podzámčí“ *Babylon* 14, 2004/05, č. 5–6, 21. 2. 2005, s. 1 a 5. [Rozhovor, připravil Jan Machonin.]

Soupis časopisů s příspěvky Antonína Brouska

[Samizdatové edice označujeme (xx), autorské strojopisy (x)]

Babylon 14, 2004/05

Československý voják 14, 1965; 15, 1966; 16, 1967

Divadlo 14, 1963; 15, 1964; 17, 1966

Filmové a televizní noviny 1, 1967

Fórum 1, 1990

Frankfurter Allgemeine Zeitung (Frankfurt am Main) 26, 1975; 27, 1976; 28, 1977; 29, 1978; 30, 1979; 31, 1980; 32, 1981; 33, 1982; 36, 1985

Host do domu 12, 1965; 15, 1968; 16, 1969

Impuls 2, 1967

Knižní kultura 1, 1964

Kritický sborník 2, 1982xx

Kulturní tvorba 2, 1964

Lidové noviny 3, 1990; 7, 1994; 8, 1995

Listy 1, 1968; 2, 1969

Listy (Köln am Rhein) 1970
Listy Klubu přátel poezie 1963; 1964; 1966; 1967; 1968; 1969
Literární listy 1, 1968
Literární noviny (I) 9, 1960; 14, 1965; 15, 1966; 16, 1967
Literární noviny (II) 1, 1990; 2, 1991; 3, 1992; 4, 1993; 5, 1994; 7, 1996
Mladá fronta 21, 1965; 46, 1990
Most a.t.d. 1989, 1990
Neue Rundschau (Berlin) 84, 1973; 86, 1975; 87, 1976; 88, 1977; 90, 1979
Nové knihy 1967; 1995
Orientace 1, 1966
Plamen 6, 1964
Práce 25, 1969; 50, 1994
Právo 9, 1999
Proměny (New York) 28, 1990
Prostor 1, 1992
Respekt 15, 2004
Rozmluvy 1987
Scéna 15, 1990
Sešity pro mladou literaturu 3, 1968
Svědectví (Paris) 12, 1973/74; 13 1975/76; 16, 1980/81; 20 1986/87; 21 1987/88
Světová literatura 12, 1967; 37, 1992
Tvar 1, 1990; 6, 1995
Tvář 1, 1964
Učitelské noviny 95, 1992
Universum 1969
Západ (Ottawa) 10, 1988

Soupis antologií, překladů, sborníků a knih jiných autorů s příspěvky Antonína Brouska

Antologie textů ke studiu české literatury po r. 1945 (1996)
Autoren im Exil (Frankfurt am Main, 1981)
Blatný Ivan: Pomocná škola Bixley (Toronto, 1987)
Blatný Ivan: Stará bydliště (Toronto, 1979)
Burian Jan: Zlaté časy televize (1996)
Česká nezávislá literatura po pěti letech v referátech (1995)
Fischerová Viola: Babí hodina (1993; 2. vyd. 1995)
Generace 35-45 (München, 1986)
Hein Manfred Peter: Bílá proti bílé (1968)
Hvízd'ala Karel – Salivarová Zdena: Benefice (Toronto, 1990)
Hvízd'ala Karel: České rozhovory ve světě (Köln am Rhein, 1981; 2. vyd. Praha 1992)
Hvízd'ala Karel: Dialogy (1997)
Javor Pavel: Plamen a píseň (Toronto, 1981)
Jesenin Sergej Alexandrovič: Modravá Rus (1965)
Kryl Karel: Básně (1997)
Kryl Karel: Zbraně pro Erató (Berlin) (1987; 2. vyd. Praha 1991)
Než to zapomenu (1999)
O Karlu Poláčkovi a o jiných (1995)
Orten Jiří: Čemu se báseň říká (1967)
Pickanterie (1995)

Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55 (Purley, 1987)
Postavit vejce po Kolumbovi. Poezie dvacátého století z celého světa (1967)
Ptáci vítají jítro zpěvem, poddůstojníci řvaním (1992)
Puškin Alexandr Sergejvič: Arion (1965)
Science-Fiction in Osteuropa (Berlin, 1984)
Seifert Jaroslav: Všechny krásy světa [gramofonová deska] (Stockholm, 1978)
Verše pro tajnou chvíli (1968)
Z dějin českého myšlení o literatuře 3, 1958–1969. Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990 (2003)
Zelený host (1969)
Zur Poetik und Rezeption von Božena Němcová's Babička (1991)
Zur tschechischen Literatur 1945–1985 (Berlin, 1990)